

Asia: VM151:00/2018

Lausuntopyyntö kansallisen tekoälyohjelma AuroraAI:n kehittämis- ja toimintasuunnitelmasta vuosille 2019-2023

1. Kohti ihmiskeskeistä yhteiskuntaa

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Tilannekuva ja AuroraAI:n konsepti on kuvattu selkeästi. Kuvaus tuotantolähtöisen toimintamallin siirtymästä ihmislähtöisyyteen on tärkeä lähtökohta AuroraAI:n kehittämiselle. Myös tiedon hyödyntämisen eettinen puoli on hyvin esillä. Suunnitelmassa AuroraAI on perustellusti kytketty myös suurten yhteiskunnallisten haasteiden kuten valtiontalouden kestävyysvajeeseen yhdeksi ratkaisuksi.

Kyseessä on julkishallinnon näkökulmasta uusi toimintatapa, jonka ydin on datassa ja datan hyödynnettävyydessä sekä siinä, että yhteiskunnan varsin sektorikohtainen ohjausjärjestelmä mahdollistaisi palveluiden rakentamisen kansalaisen, yrityksen tai yhteisön lähtökohdista.

Kun teknologian ja datan mahdollisuudet palveluiden kehittämisessä ovat merkittävät, on erittäin tärkeää muodostaa kokonaiskuva reaaliaikatalouden ihmiskeskeisestä tai yrityskeskeisestä palvelukonseptista.

Jotta visio proaktiivisesta, kansalaisen tai yritysten elämää helpotta-vasta palvelujen verkostosta voi toteutua, dataa täytyy pystyä liikkumaan sujuvasti ja sen tulee olla helposti saatavilla, samalla kuitenkin yksityisyys huomioon ottaen. Pääsynhallinnan, tallentamisen ja liikuttamisen lisäksi merkittävä haaste on tiedon yhtenäinen mallintaminen siten, että kaikki verkostossa sijaitseva tieto ymmärretään samalla tavalla kaikkien osapuolten toimesta. Tässä suhteessa syvempi käsittely AuroraAI:n toteutettavuuden kannalta kriittisistä kokonaisuuksista (kuten juridinen viitekehys, resurssitarve) olisi ollut tarpeellinen. Samoin myös tarkempi kuvaus vuosien 2019-2023 etenemisestä olisi ollut toivottava.

Suunnitelmassa esitetyt reunaehdot, kriittiset menestystekijät, olivat hyvin tunnistettu. Suunnitelmassa ei kuitenkaan ollut riskianalyysejä siitä, mitkä asiat ovat kriittisimpiä onnistumisen kannalta eli riskianalyysejä olisi voinut syventää.

Kaikkiaan lausuntoaineistossa mukana olleet liitteet arkkitehtuurikuvauksesta ja omadatasta syventävät näkemystä mutta myös avaavat laajemmin, kuinka kunnianhimoisen asian äärellä tässä hankkeessa ollaan. Kehityshankkeena AuroraAI on ainutlaatuinen ja kannatettava ja on toivottavaa, että hanketta jatketaan.

2. AuroraAI-toiminta 2019-2023

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Esiselvityshankkeen työ on keskittynyt ymmärrettävästi valittujen elämäntapahtumien ympärille. Jatkossa on tärkeää, että kehitystyötä jatketaan avoimesti yhdessä yksityisen, julkisen ja kansalaissektorin kanssa. Yritysten kannalta liiketoimintatapahtumat ovat keskeisessä roolissa.

Aineistoon tutustuessa jäi päällimmäiseksi kuva siitä, että iso osa kehittämis- ja toimintasuunnitelmaa on kuvausta nykytilasta ja toisaalta kuvausta uudesta konseptista, visiotilasta. Itse kehittämis- ja toimintasuunnitelma vuosille 19-23 jäi hieman ohueksi.

Väestörekisterikeskukselle on määritelty keskeinen rooli hankkeen implementoinnissa lähtien AuroraAI:n palveluarkkitehtuurin rakentamisesta "yhteentoimivuusalustan" käytön tukeen. Suunnitelmasta ei kuitenkaan käy ilmi, mitkä ovat väestörekisterikeskuksen resurssitarpeet suhteessa käynnistettäviin palveluekosysteemeihin ja hankkeen toteuttamiseen.

3. Organisaatioiden kytkeytyminen ja toimeenpanon tuki

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Elinkeinoelämän keskusliitto on mielellään mukana AuroraAI:n mahdollisessa jatkokehitystyössä erityisesti liiketoimintatapahtumien tunnistamisessa ja kehittämisessä. Edustamme laajasti elinkeinoelämää eri toimialoilta ja kaiken kokoisista yrityksistä, joten olemme luonnollinen sparrauskumppani.

4. Yleiset huomiot, kommentit ja palaute

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Erittäin tervetullut hanke, joka uudella ajattelutavalla toivottavasti vivuttaa julkishallintoa pohtimaan laajasti 2020-luvun ekosysteemipohjaisia, reaaliajassa toimivia palveluita.

Nyt toteutettu esiselvityshanke oli yksi monesta hallituskauden kärkihankkeesta. Jatkon menestymisen kannalta on keskeistä, että hankkeen omistajuus on jaettu laajasti eri ministeriöissä. Muuten hankkeen vaikuttavuus voi jäädä harmillisen pieneksi. Suunnitelmassa tämä oli huomioitu poikkihallinnollisen valmisteluryhmän perustamisella.

Digitaaliseen asiointiin siirtymisen tavoitteena on aina oltava yritysten ja elinkeinonharjoittajien hallinnollisen taakan keventäminen. Yritysten näkökulmasta on tavoiteltavaa, että yritysten asiointitarve vähenisi tähän perustuen.

Kyse on myös palvelumuotoilusta. Viranomaisasioinnin digiloikka vaatii markkinoiden parhaan osaamisen. Onnistuminen edellyttää välttämättömästi yhteistyötä julkisen ja yksityisen sektorin välillä.

Hakala Jouni
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Tuuliainen Mika
Elinkeinoelämän keskusliitto EK